

קרן קיימת לישראל
K K L - J N F

יער

כתב-עת
לניהול יערות
ושטחים פתוחים

גיליון מס' 15 | דצמבר 2015 | כסלו תשע"ו

עורך:

ד"ר עמרי בונה

חברי המערכת:

דוד אבלגון, ד"ר צביקה אבני, כליל אדר, דוד אשכנזי,
ד"ר מני בן חור, ד"ר דוד ברנד, ד"ר דלית גסול,
ד"ר זלמן הנקין, ד"ר ניר הר, ד"ר עמי זהבי,
פינחס כהנא, ד"ר צביקה מנדל, יצחק משה,
אברי קדמון, מימי קובנר, פרופ' יוסי ריוב, ד"ר גבי שילר,
משה שלר, חגי שניר, יוסי שרייבר

עיצוב גרפי:

ניצה ברוק, א.נ.ב. ניהול פרויקטים בע"מ

עריכה לשונית בעברית:

אלישבע מאי

עריכה לשונית באנגלית:

רון פרייס

כתובת המערכת:

"יער"

קרן קיימת לישראל

אשתאול, ד"נ שמשון 9977500

טלפון: 02-9905551 פקס: 02-9905638

yaar@kkl.org.il

הוצאה לאור:

קרן קיימת לישראל

מינהל פיתוח הקרקע

המדען הראשי

היחידה לפרסומים, קשרי ציבור

© כל הזכויות שמורות

לפרטים והרשמה לאירועים ביערות ובאתרי קק"ל:

קו ליער: 1-800-350-550

אתר קק"ל באינטרנט www.kkl.org.il

תמונת השער: חלקת התצפית ביער כפר החורש לבחינת השפעת סוגים שונים של הגנות פרטניות על ההשרדות ועל ההתפתחות של ארבעה מינים של חורש טבעי (גיל העצים 5 שנים) (צילום: עמרי בונה)

תוכן

2

ברכת יו"ר קק"ל

3

בפתח הגיליון

5

השינויים בממשק היער הנטוע באזור הים-תיכוני בישראל:
מיער חד-מיני וחד-גילי ליער מעורב רב-גילי
חלק ב': ההשלכות המעשיות של ההתפתחות במדיניות הייעור
על היבטים שונים של הקמת היער
עמרי בונה

21

מ"שיתוף" ל"השתתפות" ומ"שייכות" ל"מעורבות":
הערכת מודל שיתוף הקהילה ביער הקהילתי מגדל העמק
דלית גסול ודברה שמואלי

30

הרעייה העונתית של עדרי הבדואים ביערות קק"ל:
התפתחויות מ-2009 ל-2014
יאן לנדאו, עארף אבו-רביעה, דוד אבלגון וסעיד אבו-סיאם

40

השפעת ארבעה סוגים של גידור פרטני על ההשרדות וההתפתחות
של ארבעה מינים של חורש טבעי בנטיעת חלקות יער פארק
בשטחים הנתונים לרעיית בקר
עמרי בונה, ניר הר, רועי הראל, ארקדי לטמן וגרגורי בלום

48

סקירה של מכלואים של אורן ברוטיה x אורן ירושלים: תפוצה,
הכלאות מבוקרות, זיהוי, ריבוי ועמידות לכנימת המצוקוקוס הא"י
יוסי ריוב, ענת מדמוני, לאוניד קורול, צביקה מנדל, רקפת דוד שורץ,
גלינה שקלאר, אילון כלב ורוברט סיטבון

56

"תחת שמי הגליל העמוקים ... שם – על אדמת הגליל השחורה והאפורה":
סיפורו של כפר חייטים
אסתי ינקלביץ'

64

יער אלוני התבור של השרון חי ובוטט
עמרי בונה ורועי הראל

72

עצי תפארת

האלה האטלנטית ביער כפר החורש
עמרי בונה ורועי הראל

73

חדשות מהשטח

מבקרים אפריקאיים בישראל
ירון צ'רקה

76

מן הארכיון

שינויים ומגמות במגוון המינים בנטיעת יערות
בחבלים הים-תיכוניים בישראל, 1958-1987
אלחנן יוספי

80

e ירוק

I

תקצירים באנגלית